

ДОРАДНИЦТВА		
Жовнич П. І.	ПРОБЛЕМИ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВАНТАЖІВ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ КОНСИГНАЦІЙНИХ УГОД	481
Зеліско Н. Б.	ЕКОЛОГІЧНЕ МАРКУВАННЯ ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ТОВАРУ СПОЖИВАЧЕМ	484
Іщук Л. І.	Ф'ЮЧЕРСНІ КОНТРАКТИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	487
Красножон С. В. Калашнікова Ю. В.	МАЙБУТНІ НАСЛІДКИ EUDI ДЛЯ УКРАЇНИ ТА РЕШТИ ЄВРОПИ	490
Ковальчук О. С.	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	493
Когут У. І. Пилипчій О. Я. Іщук А. Ю.	СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ЕКОЛОГО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	496
Кожель П. О. Войничка Л. Й.	КЛАСТЕРНА СПІВПРАЦЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	499
Кульпач О. В.	ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	502
Лисюк О. В. Балаш Л. Я.	ПРІОРИТЕТНИЙ РОЗВИТОК ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНИХ ГАЛУЗЕЙ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	505
Могильна Л. М. Воробійов І. О.	РОЛЬ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У СТИМУЛЮВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	508
Мороз О. С.	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ	510
Мостов'як М. І.	ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ МАРШРУТІВ ЕКСПОРТУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ	513
Мудрак Р. П.	РИЗИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО АГРОБІЗНЕСУ	516
Пилипенко К. Чернявська Т.	ЛОГІСТИКА, ЯК ШЛЯХ ВИРІШЕННЯ СТАТЕГІЧНИХ ПИТАНЬ ТА РИЗИКІВ	519
Селезньова Д. О. Піддубний В. А.	БІРЖОВИЙ ПРИБУТОК: ШЛЯХ ДО УСПІХУ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ	522
Слободян Т. А.	СТРАТЕГІЧНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	525
Смолій В. О.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	528
Стець А. Р.	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	530
Томарева- Патлахова В. В. Кокоріна В. І.	ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ МІЖНАРОДНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ СУБ'ЄКТАМИ СЕРЕДНЬОГО І МАЛОГО БІЗНЕСУ ТА КРАЇНАМИ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ	560
Чюбану Г. Рихлевич А.	РОЛЬ І МІСЦЕ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ СПІВТОВАРИСТВІ	533
Шуплат О. М.	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНТЕХУ В СФЕРІ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	539

УДК 332.1:338.24

Ольга ЛИСЮК

*к.е.н., доцент кафедри підприємництва та торгівлі,**Львівський національний університет природокористування, м. Львів*

Лілія БАЛАШ

*к.е.н., доцент кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту,**Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів*

ПРІОРИТЕТНИЙ РОЗВИТОК ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНИХ ГАЛУЗЕЙ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Як відомо, кожен окремо взятий регіон характеризується притаманними лише йому особливостями – це забезпеченість виробничими ресурсами, природно-кліматичні умови, географічне розміщення, кваліфікаційний рівень зайнятого населення, логістична інфраструктура, невід’ємною частиною якої є наявність і стан транспорту, а також шляхів сполучень, традиції та уподобання населення, історичні, культурні та природні пам’ятки, можливості щодо розвитку туристичного-рекреаційного бізнесу та багато іншого.

Виходячи з цього для будь-якої територіальної одиниці цілком логічними пріоритетами є ті напрямки діяльності, які б могли найкращим чином сприяти її соціально-економічному розвитку. Таким чином, функціонування та розвиток економіки регіону її галузева структура базуються на кількості, якості та доступності ресурсів, що можуть бути використані у процесі виробництва. Усе це, разом з кон’юнктурою на міжнародних ринках, визначає як номенклатуру, так і обсяги експорту товарів і послуг до інших країн, формуючи певний тип зовнішньоекономічної діяльності регіону.

ЗЕД Львівської області орієнтована більше на імпорт, хоч експорту теж належить доволі значна роль в економіці Львівської області. Слід зазначити, що за період з 2014 по 2021 рр. найбільшими галузями-експортерами товарів були промисловість і сільське господарство, частка товарів яких у загальних обсягах експорту у порівнянні з 2014 роком дещо змінилася – промисловість на -5,4 пункту, сільське господарство – на +9,3 пункту (табл. 1).

Таблиця 1. – Динаміка і обсяги експорту товарів основних галузей-експортерів Львівської області за 2014-2021 рр.

Галузь	2014 р.		2021 р.		2021 р. до 2014 р., пунктів (+,-)	2021 р. до 2014 р., млн. дол. США (+,-)
	млн. дол. США	питома вага, %	млн. дол. США	питома вага, %		
Сільське господарство	100,2	7,7	500,6	17,1	9,4	+400,4
Промисловість	913,4	70,0	1895,0	64,6	-5,4	+981,6
Загальний обсяг експорту товарів	1305,1	x	2932,5	x	x	x

Ці відносні показники характеризують лише динаміку явища, що ж до вартісного виразу, то промисловість збільшила обсяги експорту на 981,6 млн. дол. США, а сільське господарство – на 400,4 млн. дол. США.

Водночас у структурі валової доданої вартості регіону за видами економічної діяльності (КВЕД 2010) питома вага промисловості за той самий звітний період зросла на 3,5 пункту, тоді як частка сільського господарства зменшилася на 0,8 пункту.

Звідси можна зробити висновок, що серед галузей Львівщини сільське господарство найбільше орієнтується на випуск продукції, призначеної для експорту, бодай на коротко- чи середньостроковий періоди. Як додатковий аргумент можна привести той факт, що за 2014-2021 рр. обсяги виробництва сільськогосподарської продукції усіма категоріями виробників Львівської області зросли лише на 23,8%, тоді як обсяги експорту агропродукції збільшилися у 5 разів.

Все сказане вище дає підстави стверджувати, що одним з важливих напрямків збільшення обсягів надходження валютної виручки в регіоні є створення найбільш сприятливих умов для розвитку цього сектору економіки.

Варто зауважити, що внаслідок воєнних дій значна частина земель сільськогосподарського призначення України ще доволі тривалий час буде перебувати поза межами господарського використання, що неодмінно спричинить зростання попиту на агропродукцію та призведе до необхідності компенсації її втрат за рахунок регіонів, бойові дії на території яких не велися.

Вирішення цього стратегічного завдання, поза всяким сумнівом, стосуватиметься і Львівської області.

Таким чином, перед нашим регіоном сьогодні постає нагальна потреба сприяння якомога швидшому розвитку сільськогосподарського виробництва, розширенню його можливостей забезпечити суттєве нарощування обсягів виробництва, зменшуючи цим самим негативний вплив наслідків агресії на внутрішній та закордонні ринки збуту, у першу чергу продовольчих товарів, з метою недопущення дефіциту агропродукції та збереження вже усталених зв'язків України з іноземними партнерами.

Слід зазначити, що важливість цього завдання повністю усвідомлюється на усіх рівнях місцевої влади Львівщини. Так, в області зараз діє Комплексна програма підтримки та розвитку сільського господарства у Львівській області на 2021-2025 роки, затверджена розпорядженням голови Львівської обласної військової адміністрації від 14.12.2022 № 731/0/5-22ВА (зі змінами, внесеними розпорядженнями ЛОВА від 24.02.2023 та 16.10.2023), яка прийнята з метою забезпечення виконання Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (постанова КМУ від 05.08.2020 № 695), Державної програми розвитку регіону українських Карпат на 2020-2022 роки (постанова КМУ від 20.10.2019 № 880), Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років та Плану заходів з її реалізації у 2021-2023 роках (рішення ЛОР від 24.12.2019 № 948).

Зрозуміло, що за умови повномасштабної військової агресії з боку північного «сусіда» забезпечення галузі сільськогосподарського виробництва

фінансовими та кредитними ресурсами є питанням надзвичайно складним, однак, постійний пошук додаткових ресурсів та шляхів їх ефективного використання, а також залучення капіталів країн-партнерів неодмінно повинні дати свої позитивні результати, що сприятиме розвитку галузі та компенсації втрат України у продовольстві та сировині, спричинених війною.

Слід додати, що навіть у такий непростий час за поточний рік на підтримку сільського господарства з обласного бюджету було виділено 34 млн. грн., а роком раніше – близько 20 млн. грн. [3].

Хоч сільське господарство області упродовж минулих років демонструвало надзвичайно високі темпи нарощування обсягів експорту товарів, все ж у кількісному вимірі головною галуззю у цій царині залишається промисловість.

Варто також зазначити, що неприкрита військова агресія Москви негативно вплинула на діяльність окремих галузей регіону. Так, за інформацією департаменту економічної політики ЛОБА через зниження попиту на продукцію, проблеми з постачанням сировини, скорочення чисельності працівників, нестачу обігових коштів та перебої в енергопостачанні значно зменшили обсяги виробництва машинобудування, хімічної та деревообробної промисловості [2].

Якщо порівняти індекси експорту товарів до попереднього року за 2021 та 2022 роки серед основних галузей промисловості, то можна побачити, що мало місце відносно зменшення цих показників щодо продукції хімічної промисловості на 0,306, текстильної промисловості – на 0,317, недорогоцінних металів та виробів з них – на 0,368, машин, обладнання, механізмів та електротехнічного обладнання – на 0,273, різних промислових товарів – на 0,494.

Прискорення темпів зростання (+0,793) демонстрували практично лише продукти нафтопереробки (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки).

Усе сказане вище може свідчити про імовірність зменшення ролі промисловості у загальних обсягах експорту товарів Львівщини на найближчу перспективу, що може вплинути на зниження темпів соціально-економічного розвитку цілого регіону.

Список використаних джерел:

1. Головне управління статистики у Львівській області URL: <https://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/bank/stbank.php> (дата звернення: 15.03.24)
2. Келеберда Т.В., Далик В.П., Корчинський І.О. Соціально-економічний розвиток Львівщини в умовах воєнного стану. Академічні візії. Випуск 22/2023. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/483/443> (дата звернення: 05.03.24)
3. [На Львівщині на підтримку сільського господарства виділили понад 34 мільйони гривень. Суспільне.](https://suspilne.media/367392-na-lvivsini-na-pidtrimku-silskogo-gospodarstva-vidilili-ponad-34-miljoni-griven/) URL: <https://suspilne.media/367392-na-lvivsini-na-pidtrimku-silskogo-gospodarstva-vidilili-ponad-34-miljoni-griven/> (дата звернення: 14.03.24)